

Uks lahti, siin kriminaalkomissar!

Päären tuli novembri varahommikul mööda puiesteed. Öösel vihmast üleujutatud asfalt peegeldas varaseid reklaamtulesid ja Päärenile tilkus ülalt raagunud puudelt suuri külmi piisku kaela. Tramm sõitis alles pooltühjana ning juht tillas vaid harva meeloodilist gongi.

Päären seisatas ühe puiestee-äärse vana pruuni maja ees. Maja aknad olid alles luugistatud, kuid pilu vahelt igritses juba eredat valgust. Lai eesuks seisis praakil ja Päärenit kiusas mõte – pugeda sisse oma sõbra Pendi juurde ja tasuda talle väike summake, mis ta temale võlgneb juba mitu kuud, et siis üheskoos tööle minna, kuna nende mõlemate töökohad olid vanalinnas.

Kuid kas pole praegu siiski liiga vara kolistada teiste uste taga?

Äkki tegi Pääreni mõte täispöörde ja mees pugesi siiski eesuksest poolpimedasse koridori.

Kui palju ja kui sageli oli Päären läinud selle ukse tagant tühjalt tagasi! Ta tundis selles suhtes väga hästi Pendi naist, et see ei lase naljalt kedagi segama kodust perekonnarahu. Mõnikord oli Päären enam kui kindel, et pererahvas on kodus, kuid ust talle siiski ei avatud, kõlista kas või mitu tundi ja kisu kas või kellatraat seinast välja.

Nüüd Päären helistas. Kell kõrises teisel pool seina nagu lõhkinge krapp. Siis vaikus, pikk vaikus: korteris ei kippu ega kõppu, kuigi seal mõne minuti eest kõneldi ja askeldati.

Päären helistas uuesti ja nüüd keegi siiski kõhatas tasa ning sammud hakkasid uksele lähenema.

»Kes seal on?«

Niisiis vana Pent ise – hääl kähisev ja uudishimulik.

Või kes seal on! mõtles Päären endamisi. Kui palju kordi olen ma siit ukse tagant tühjalt tagasi läinud, kuigi sa olid iga kord kodus. Oota mul, poiss, ega ma ole seda veel unustanud!

Ta kõhatas taskurätti, muutis hääle vööraaks ja otsustas mä-
gida sõbrale väikese vembu.

Ta nõudis:

»Uks lahti, siin kriminaalkomissar!«

Ukse taga jäi äkki haudvaikseks – ei keeratud ust. Lukust
lahiti ega mindud ka ukse tagant minema. Miks ta seal seisis
liikumattult ja hääletult? Ehmatas teda ehk tööpoolest vale-
komissar nii varasel tunnil, mil enamik linna veel magas?

»Uks lahti!« kordas Päären uuesti. »Siin kriminaalkomissari
Kas kuulsite: kriminaalkomissar!«

Ukse taga kuuldus teisi samme, visisti naise omi. Kuid üks –
seda ei avatud!

Et anda endast clumärki, Päären kõhatas ja nuuskas nina.

Ta mõtles:

Las teevad tillatusest suured silmad, kui näevad, et uksest
venib sisse mitte kriminaalkomissar, vaid nende vana hea sõber
Päären!

Mis tühja sellest ikka, – ta loi kolm tugevat rusikahoopi ukse-
tahvile, nii et õõnes koridor kõmises. Ja siis ta haaras käsi-
raua ja hakkas seda lõgistama. Kuid nüüd avanes üks täiesti
ootamatult – polnud aga teda vastu võtmas ei Pent ega tema
naist. Ka ei kuulnud Päären, et keegi üldse oleks luku lahti
keeranud: küllap hetke eest keegi jooksis kauplusse toiduaineid
tooma ning jättis ukse lukustamata.

Päären astus sisse: eestuba oli valgustamata, samuti suur ja
jaha saal. Saali kõrval söögitoas põles aga tuli ja üks oli ava-
tud.

Äkki jäi Päären keset koridori seisima nagu tulp, sest see,
mis ta nägi, pani otse tarretama ta vere: valgustatud ruumis
kirjutuslaua juures rüscles Pent oma naisega, ja naine püüdis
mehe käest revolvrilt ära rebida.

»Mis sa teed, mis sa teed?!« ahastas naine ja laskus kogu
kehaga mehe käele, mis hoidis relva.

Ja ahastas uuesti:

»Las nad viivad su vangil! Las viivad... ainult ära tapa
end!«

Veel enne, kui Päären suutis jooosta võitluskohale, jättis Pent
revolvri naise kätte ja hüppas avatud aknast aeda. Kardinal
jäid lipendama tühja musta augu ette, millest ehmunud põge-
nik oli välja hüpanud...

Mõtted tagusid Pääreni meeleskohti nagu haamid: ta seis-
kord oli enam kui rumal ja jube. Ei jäänud tal endalgi muud
teed järele kui taanduda pimedasse koridori ja püüda kaduda
tundmatunal!

Kui Päären avas all piluldes välisukse, nägi ta, kuidas aia-
väravast jooksis välja Pendi küttrus kogu, kuueväel, ilma mü-
sita. See sööstis trammile, mis saabus parajasti peatuskohale;
ja mõni hetk hiljem kadus Pent Pääreni silmist, punane val-
gustatud vagun viis ta puiestee kääna ku taha.

Ka Päären ise põgenes – hirmu ja häbi pärast! Sest samal
ajal libises teisest suunast teine tramm nähtavale, kella pele-
tades rööpalt minema kätumehel. Palitukrae üles löönud, hüp-
pas Päären platvormile ja jõudis viimasel hetkel vagunisse. Nii
kihutasid nüüd vagunid suure kiirusega kumbki vastassuunda.

Päären vajus trammipingile nagu unenäos, ei näinud ega
kuulnud midagi, mis sündis ta ümber. Ikka kerkis tema silme
ette kohutav pilt: naine ripub mehe käe otsas, püüdes rebida
sellelt relva... Ja siis mehe jooks trammile, palja päi, ülepea-
kaela, vahistamise kartusel...

»Miks ometi? Miks?«

Äkki võpatas Päären nagu noahoobist: nüüd tal oli kõik
selgel... Ta oli ju läinud varahommikul Pendi ukse taha, tõm-
manud ägedasti kella, nõudnud sisselaskmist, nimetades end
kriminaalkomissariks! Kes oli aga Pent, see õnnetu mehike? Ta
oli ju laekur ühes riigiasutises... vaene laekur ühes riigiasu-
tises!

On väga ja väga rumal vemp – minna varahommikul mõne
laekuri ukse taha ja nõuda sisselaskmist kriminaalkomissarinal
Ja seepärast olgu hoiatatud iga kodanik sellise rumala vembu
eest, olgu tõsiselt hoiatatud!